

УДК 391.3 (477) – 053.2

СВІТОВІ МОДНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА НАЦІОНАЛЬНІ ТРАДИЦІЇ В ДИЗАЙНІ СУЧАСНОЇ ПІДЛІТКОВОЇ МОДИ

КРЕДЕНЕЦЬ Неля, КОРОЛЬ Наталія

Львівський коледж індустрії моди Київського національного університету
технологій та дизайну, Львів, Україна

У процесі формування сучасної моди для підлітків яскраво виокремлюються як загальносвітові модні тенденції, так і національні особливості, що формуються на основі традиційних морально-етичних та обрядових цінностей українців. З-поміж жанрового та тематичного розмаїття у моделюванні одягу для підлітків сегмент інтерпретації національних традицій набуває сьогодні актуальності. Стаття присвячена вирішенню проблематики застосування національних традицій у формуванні національної моделі підліткової моди.

Ключові слова: модні тенденції, підліткова мода, національні традиції.

ВСТУП

У глобалізаційних процесах формування сучасної моди для підлітків, часто виокремлюються не лише регіональні та національні особливості, а й концепції демаркації через поширення найрізноманітніших субкультур, що швидко розповсюджуються через медіа та інтернет простір. Відтак, педагоги, дизайнери, моделюючи сучасні колекції одягу для підлітків зобов'язані реагувати на швидкоплинні виклики моди та вносити в дизайн підліткового одягу естетичний та мистецько-авторський компоненти, зберігаючи функціональні, гігієнічні та естетичні характеристики. Поділ підліткового одягу за функціональними ознаками на святковий, повсякденний чи вечірній часто сучасною молоддю нівелюється, натомість діапазон тематичних концепцій формування колекцій підліткового одягу – значно широкий: від поп, панк, реггі тематики – до емо, від деконструкції чи абстракції – до мінімалізму. Які ж національні традиції та етноелементи є доцільними для впровадження в сучасному дизайні моди в Україні і в яких функціональних колекціях одягу є актуальними для широкого впровадження на широкий ринок?

Техніко-технологічні особливості проектування підліткового одягу висвітлені у працях вітчизняних науковців та практиків дизайну костюму. Зокрема особливості проектування одягу для дітей та підлітків опрацьовані у працях О.О. Арцевої [1], Т.О. Бердник [2], С. Я. Борецької, П. М. Малюти [3].

Естетичні складові проектування одягу для підлітків часто досліджуються науковцями з позиції культурології, соціології та психології. Зокрема, важливого значення набувають сьогодні особливості функціонування субкультур у середовищі підлітків, пов'язані з нон-конформістською естетикою [4].

В глобалізаційних процесах сучасної модної індустрії українська молодіжна мода демонструє сьогодні різноваріантність, демократичність та національну специфіку, що безперечно пов'язується із збереженням та актуалізацією національних традицій. Особливо сьогодні, в часи пост майдану, коли загострюються проблеми національної ідентичності, молодіжна мода виступає значною рушійною силою плекання та розвитку національних традицій через демаркацію в одязі. Актуальність інтерпретації народних традицій в моделювання сучасного одягу активно пропагується сучасними мистецтвознавцями у багатьох наукових публікаціях останніх років. Зокрема, такі канони народного костюму як єдність функції та естетики вважає доцільним в проектуванні сучасного модного одягу Т. Ніколаєва [5]. Особливості застосування етномотивів сучасному дизайні костюму досліджує Чупріна Н. В. [6].

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

У процесі дослідження актуальності світових модних тенденцій та національних традицій в проектуванні моди для підлітків важливим чинником є контекстуальність чи співзвучність процесу формування модних тенденцій із загальноєвропейськими модними інституціями та специфіка національної дизайн-освіти в ділянці проектування одягу для підлітків, що позначена національними та регіональними особливостями.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Провідні педагоги та дизайнери Львівського коледжу індустрії моди впродовж останніх років активно пропагують у своїй педагогічній та творчій діяльності різновекторні підходи до техніко-технологічних та естетичних якостей проектування повсякденного та святкового одягу для різних вікових категорій та суспільних прошарків – зокрема – від ансамблів одягу для дітей дошкільного та шкільного віку – до одягу підлітків та сучасної молоді, що можуть впроваджуватися на підприємствах легкої промисловості у виробництво. Комплексна програма дизайн-освіти в царині проектування одягу акцентується також на відмінностях в пріоритетах проектування одягу для дітей різних вікових категорій. У різні періоди зростання і розвитку дитини утилітарно-практичні і гігієнічні вимоги мають нерівноцінну значущість: у одязі дітей одного віку переважають вимоги гігієни і економіки, в одязі іншого — вимоги зручності і практичності.

Якщо окреслити провідні критерії проектування колекцій одягу для підлітків, антропометричні та гігієнічні особливості вимоги до підліткової моди тотожні проектуванню костюму для дорослих. Натомість у підлітковій моді переважають такі якості як зручність,

поліфункціональність та взаємозамінність компонентів. Особливо актуальною сьогодні є також гендерна тотожність складових і форм повсякденного костюму для молоді, так звані універсальні форми «унісекс» (джинси, шорти, майки, светри), що можуть функціонувати як в хлопчачій, так і в дівчачій моді. Гендерна ж демаркація часто формується не за допомогою форми чи крою костюму, а завдяки колориту та декору окремих деталей.

Пріоритетним напрямком дизайн-освіти в ділянці проектування одягу для підлітків у Львівському коледжі індустрії моди вважаємо асоціативний підхід до створення колекцій святкового одягу для підлітків, що окреслюється різноманітними тематично-змістовими та стилістичними ознаками, що співзвучні сучасним тенденціям європейської та національної моди. В проектуванні дитячого одягу, педагоги часто застосовують тематику, близьку сучасним дітям та підліткам, зокрема це колекції дитячого та підліткового одягу Наталії Король «Абетка», «Квіти України», «Глем чайлд» 2014-2107 рр. що вирізняються не лише стилістичним розмаїттям, а й виразними етнонаціональними особливостями. Особливо актуальними стали етноінспірації в сучасному одязі для молоді в останні роки, коли саме одяг стає для підлітків виразником не лише стилю, а й гордості за національну приналежність у соціокультурному просторі сьогоденної України.

ВИСНОВКИ

У результаті дослідження художніх особливостей костюму для підлітків у сучасній українській моді можна зробити наступні висновки.

1. У порівнянні із іншими віковими категоріями, у підлітковій моді, форма, силует та конструкція моделюється згідно пропорційних антропометричних та гігієнічних вимог для дорослих, домінантою формоутворення виступає функціональна зручність.

2. У сучасному глобалізаційному культурному просторі в одязі для підлітків простежується певне спрощення та гендерна уніфікація форм і складових. Демаркацією в повсякденному одязі для дівчат та хлопців часто виступає колорит або ж декоративні елементи. Почасти в костюмі для молоді нівелюються функціональні особливості повсякденного та святкового одягу.

3. Джерелами творчих інспірацій у моделюванні одягу для підлітків стають сьогодні модні світові тенденції. Значний вплив на формування модних тенденцій в підлітковій моді пропагується сьогодні масмедійними культурними феноменами.

4. У глобалізаційних процесах сучасної модної індустрії українська молодіжна мода демонструє сьогодні різноваріантність, демократичність та національну специфіку, що безперечно пов'язується із збереженням та актуалізацією національних традицій.

5. У творчості педагогів дизайнерів Львівського коледжу індустрії моди можна простежити: цитування етномотивів, які переносяться на сучасні форми молодіжного одягу. зокрема це традиційна вишиванка та

аплікація. Прямі цитати народної вишивки, відтак, узгоджуються в кольорі та тоні із загальним композиційним ансамблем костюму і мають лише декоративне звучання, позбавлене символічного змісту

6. Наступний спосіб інтерпретації національних традицій – творча стилізація народного одягу, складових форм та декору. Орнаментальні мотиви у таких композиціях укрупнюються, а колорит насичується і набуває локального формального вигляду.

7. Найпопулярнішим і наймоднішим серед сучасної української молоді є спосіб демаркації в костюмі за допомогою активного використання складових національної символіки: колориту українського прапора, герба-тризуба тощо. Такий сегмент проектування одягу для молоді окрім естетичного має важливе ідеологічне значення для формування національно свідомих громадян України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Арцева О.О. Формування інформативного забезпечення процесу проектування дитячого одягу для різних вікових груп. / О.О. Арцева, Л.В. Назарчук // Міжвідомчий науково-технічний збірник «Прикладна геометрія та інженерна графіка». КНУБА – 2007 – № 78. – С. 378 – 383.

2. Бердник Т.О. Моделирование и художественное оформление одежды / Т. О. Бердник. - Ростов-на-Дону: Феникс, 2005. - 384 с.

3. Борецька С. Я., Малюта П. М. Технологія виготовлення жіночого та дитячого одягу / С. Я. Борецька, П. М. Малюта - К.: вища школа, 1992. – 367 с.

4. Кононко О.Л. Дитяча субкультура як цінність і складова особистісно орієнтованої освіти / О.Л. Кононко // Дошкільне виховання. – 2001. – № 12. – С. 6-9.

5. Ніколаєва Т. А. Народні традиції та професійна творчість у моделюванні сучасного костюма / Т. А. Ніколаєва // Український костюм. Надія на ренесанс. – К.: Дніпро, 2005. – 320 с.

6. Чупріна Н. В. Етнодизайн та його реалізація в сучасному проектуванні костюма та індустрії моди [Електронний ресурс] / Н. В. Чупріна, І. Л. Гайова, К. І. Паламар // Технології та дизайн. - 2016. - № 3 (20). - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/td_2016_3_13

KREDENETS N., KOROL' N.

WORLD FASHION TENDENCIES AND NATIONAL TRADITIONS IN MODERN TEENAGE FASHION DESIGN

The article touches upon formation of modern teenage fashion, its specific characteristics and diversity. The particular importance is attached to national traditions reflected in the youth fashion. The emphasis has been placed on the usage of national symbols and ethno motives in the garments for young people.

Key words: fashion tendencies, teenage fashion, national traditions.